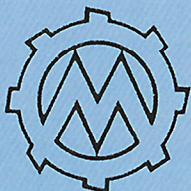

TEKNIIKAN VAIHEITA

TEKNIK I TIDEN
TEKNIIKAN
MUSEOLEHTI

2/90 toukokuu
8. vuosikerta

ISSN 0780-5772

Kustantaja
Suomen Teknillinen Museoyhdistys —
Tekniska Museiföreningen
i Finland

Päätoimittaja
Martti Kajaste

Toimitus
Martti Kajaste
Vanha Pisantie 9 F
02280 Espoo
puh. 90-883 893 (iltaisin)

Toimituskunta
Carl-Fredrik Geust
Pertti Kaarna
Martti Kajaste
Matti Krank
Karl-Erik Michelsen
Osimo Simola
Lea Väkeväinen

STMY:n jäseneksi ilmoittautumiset,
lehden tilaukset, osoitteenmuutokset
Matti Krank
Laurinlahdentie 12 E
02320 Espoo
puh. 90-8017 830 (iltaisin)

Ilmoitukset
Kieliverstas Oy
Puh. (90) 4771 117 tai 8042 132

Seuraava numero Tekniikan Waiheita
ilmestyy lokakuussa 1990

Paino
Vammalan Kirjapaino Oy

Kun museo palaa

Maanantaina joulukuun 11. päivänä 1989 tiedotusvälineet tiesivät kertoa, että tuli oli tuhonnut Tampereen teknillisen museon ylimmän kerroksen. Utelias nuorukainen oli tunkeutunut sisään kattoluukusta ja sytyttänyt lämpimikseen nuotion löytämästään materiaalista. Hän oli nukahtanut nuotionsa viereen mutta onnistui pääsemään pois jo roihuavasta varastosta.

Palo merkitsi Suomen teknilliselle museotoiminnalle korvaamatonta menetystä. Tuhoutuneessa varastossa oli museon vaihtuvien näyttelyiden tieltä purettuja näyttelykokonaisuuksia, esim. valokuvausteknistä esineistöä sekä kenkä- ja nahka-alan välineistöä. Kone ja Terä Oy:n, entisen Sommers, af Hällström & Waldens'in konepajan piirustuskokoelma tuhoutui täysin ja Finlaysonin tekstiilimallisto sadan vuoden ajalta lähes kokonaan. Varastoon oli tallennettu myös Amurin työläismuseokorttelin sisustuksia varten kerättyä aineistoa.

Yksi merkittävä suurelta osalta palanut kokonaisuus oli Teknillisen museon vanha peruskokoelma. Sen kokooja oli Teknillisen museon isänä pidettävä kelloseppä-sähkötekniikko Juho Holmsten-Heiniö, joka ryhtyi tallentamaan alansa materiaalia jo 1880-luvulla. Tampereen Käsityö- ja Tehdasyhdistyksen sekä Tampereen Museotaloyhdistyksen kautta tämä kokoelma päätyi Tampereen teknilliseen museoon. — Tuhon totaalisuudesta kertoo palon jälkeen suoritettu inventointi. Museon luetteloitu esinemäärä käsitti palohetkellä n. 47 000 numeroa. Niistä todettiin hävinneen n. 22 500.

Tampereen teknillinen museo perustettiin 1946 ja on siten lajissaan maamme vanhin. 1960-luvun lopulla se yhdistettiin Tampereen kaupungin museotoimeen. Jo tuolloin kokoelmat olivat laajat ja monipuoliset, ja niitä kartutettiin määrätietoisesti. Museo sai 1971 uudet asialliset joskin ahtaat toimitilat entisestä kenkätehtaasta Tammelan kaupunginosassa.

Suomen koko teknillinen museoväki kokee Tampereen onnettomuuden omanaan. — Saatujen tietojen mukaan Tampereen teknillisen museon toimintaa ei tulla jatkamaan nyt vaurioituneessa kiinteistössä. Säästyneille kokoelmille etsitään väliaikainen varasto, kunnes museolle saadaan uudet tarkoituksenmukaiset toimitilat. Toivomme, että edustavat toimitilat löytyvät Tammerkosken partaalla vapautuvasta, jo nyt julkisessa keskustelussa intohimoja nostattaneesta historiallisesta tehdasmiljööstä.

Sisältö:

Kun museo palaa	3
Tulevaisuuden kynnyksellä	4
Teollisuuden historia	6
Kirjattuja waiheita	8
— Taistelu metallista	8
— Kaupunki ja tekniikka Suomen kirjallisuudessa	9
— Kuvat kunniaan	10
Suomen ilmailun virstanpylväitä	11
Uutisten vuosikymmenet	12
Nykywaiheita	14
Suomen Teknillinen Museoyhdistys — Tekniska Museiföreningen i Finland ry	15
XIII Tekniikan Museopäivät	15
Liity Suomen Teknilliseen Museoyhdistykseen	16

Kansikuva: Laitila, Untamala. Lounais-Suomessa käytettiin työjuhtina myös härkiä. Tässä työhön iestettyinä. Valok. U. T. Sirelius v. 1914. Museovir.